

FINTECH ЯК ОСНОВА НОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ

XXI сторіччя – це епоха інформаційних технологій. Еволюція цифрових технологій значно змінила світ у останні десятиліття. Кожного дня розробляються нові цифрові послуги, які поступово змінюють поведінку клієнтів, що і призводить до зміни традиційних бізнес-моделей. Фінансова система не є виключенням і також змінюється під впливом інновацій. Саме інновації на даний момент є рушійною силою розвитку будь-якої економіки.

Поява нововведень в фінансовому секторі є результатом злиття інтересів споживачів та виробників інформаційних технологій. По-перше, все більшого значення набувають переваги клієнтів, особливо щодо зручності, швидкості та вартості фінансових послуг. По-друге, на сьогоднішній день провідну роль в причинах появи та впровадження інновацій у сфері фінансів відіграє бурхливий розвиток технологій, зокрема пов'язаних з Інтернетом, великими даними, мобільними технологіями та обчислювальною потужністю. Тобто вже декілька десятиліть інновації у сфері фінансів призвані спростити діяльність та взаємодію основних суб'єктів фінансової системи. Фінтех підвищують ефективність фінансів, що в кінцевому підсумку сприяє економічному розвитку [1].

Фінансові технології або фінтех (англ. FinTech) – сектор, в якому працюють компанії, що використовують технології та інновації, щоб конкурувати з традиційними фінансовими організаціями – банками та посередниками на ринку фінансових послуг [1]. Особливо бурхливий розвиток фінтех відбувався після глобальної фінансово-економічної кризи 2008 року, оскільки саме в часи кризи у банків з'являються проблеми і для стартапів це ідеальне середовище.

Дійсно, фінансова система та банківська галузь зокрема зазнають збоїв у зростаючих темпах. Конкуренція фінтех-компаній починають знижувати маржі традиційного банківського обслуговування. Фінансові технології формують сервіси, що найбільш повно задовольняють потреби клієнтів на основі безпеки, аналітики, інтеграції. Фінансові послуги стають все більш персоналізованими. Стратегії та бізнес-моделі орієнтовані на клієнта, дизайн фінансових продуктів на основі агрегованих персоналізованих цінностей, історичних тенденцій, у тому числі нефінансових, когнітивних розрахунків. Ще однією важливою перевагою фінтеху є цифрова довіра. Саме довіра є одним із чинником того, як довго ще будуть існувати банківські установи в традиційному розумінні. Якщо бренд банку як відображення довіри, чесності, безпеки, якості мав обмежену цінність, то сьогодні стає основою цінністю банку.

Успіх багатьох фінтех-компаній змушує традиційні банки змінюватися і адаптуватися до нових технологій. Найбільші банки розширюють свій спектр цифрових послуг, збільшуючи інвестиції в розробку технологій, або укладаючи угоди з фінтех компаніями. Протягом останніх кількох років традиційні фінансові установи та невеликі фірми фінтех почали розуміти, що співпраця може бути найкращим шляхом для довгострокового зростання. Обґрунтування співпраці полягає у спроможності об'єднати сильні сторони як банків, так і фінтех-компаній, для більш ефективного функціонування. Основними перевагами при цьому є інноваційний настрій, швидкість руху (швидкість коректування), споживча орієнтація, інфраструктура, побудована для цифрових технологій. Це переваги, якими більшість застарілих фінансових установ не володіють. Але більшість банківських установ мають масштаб та більш значне визнання бренду. Вони також мають достатній капітал, знання про відповідність нормативним актам та встановлену дистрибуторську мережу.

Поряд з цим існують і великі фінтех-компанії, які представляють найбільшу загрозу для банків, оскільки вони не згодні співпрацювати з ними. До глобальних фінтех-компаній відносять Google, Apple, Facebook, Amazon, Alibaba та ін. Ці компанії використовують свої платформи, завдяки яким вони у реальному часі мають доступ до інформації про продукти, продажі та рівні задоволеності клієнтів. Також вони зберігають інформацію, яку вони можуть використати, щоб визначити рівень життя клієнта та оцінити його кредитний ризик. Крім того такі фірми мають

дуже велику клієнтську базу і завдяки клієнтоорієнтованій бізнес-моделі можуть користуватися інформацією, що належить клієнтові, набагато ефективніше, ніж банки, які, як правило, орієнтовані на продукти.

Отже, дуже складно оцінити яким буде наслідок активного впровадження фінансових послуг, оскільки багато інновацій ще не пройшли випробування у повному фінансовому циклі. Але можна відзначити дві тенденції. По-перше, комерційним банкам доведеться вкладати значні кошти в технології, щоб конкурувати між собою і з новими учасниками ринку. А, по-друге, структура фінансової системи буде радикально змінюватися в найближчі десять років з веденням нових небанківських фінтех-компаній.

Але, на нашу думку, незалежні великі фінтех-компанії не зможуть замінити банки у повному обсязі. Оскільки вони виконують лише одну або декілька функцій, а якщо буде бажання розширити свій бізнес, щоб використовувати економію масштабу, вони, мабуть, трансформуються у банки.

Слід відмітити, що впровадження технологій у фінансовому секторі супроводжується багатьма ризиками. Найбільш значимий – кібер-ризик, який може призвести до серйозних втрат. Кібер-атаки здійснюються не лише цифровими злодіями, а й політично мотивованими злодіями, які мають на меті порушення функціонування економіки та фінансової системи. Отже, кібербезпека має бути стратегічним пріоритетом щодо забезпечення стійкості фінансових систем, який повинен вирішуватись на найвищому політичному рівні.

Взагалі регулювання діяльності фінтех все ще знаходиться на стані зародження, у різних країнах нормативні бази істотно відрізняється. На наш погляд, основним завданням є досягнення правильного балансу між сприянням інновацій та конкуренції, з одного боку, та збереження цілісності фінансових ринків та забезпечення захисту споживачів з іншого. Регулювання та нагляд держави має бути гнучким, що буде заохочувати інноваційні проекти та уникати будь-яких перешкод на шляху до змін, які з часом вплинуть і на пропозицію технологічно-інтенсивних послуг у майбутньому.

Отже, інновації у фінансовому секторі є винятковим інструментом для досягнення прогресу. Впровадження цифрових технологій та більш інтенсивне використання великих даних дозволить комерційним банкам та іншим фінансовим посередникам скоротити свої витрати та підвищити якість їх послуг. Все це створює потенційні переваги для виробників фінансових послуг, споживачів та для економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Ломачинська І.А., Мумладзе А.О. Вплив технологічних змін на трансформацію фінансових систем. Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку : матер. міжнар. наук.-практ. конф., ОНУ імені І.І. Мечникова. Одеса : Фенікс, 2018. С. 49–54.

2. Чи поховають фінтех-компанії банківський сектор України. Бізнес. 29 жовтня 2018. URL: <https://www.business.ua/finansy/item/4240-chy-pokhovaiut-fintekhkompnii-bankivskiyi-sektor-ukrainy>